

ULKO- JA KOTIMAISIA KOKOUKSIA

SAKSASSA PIDETTIIN Württenbergin maanmittarien pääkokous 18.4.1892. Kokouksen antia referoi vuoden 1893 Suomen Maamittari-Yhdistyksen Aikakauskirjan toisessa numerossa **A. Hannikainen**. Kokouksen pääesitelmän piti **W. Weitbrecht** ja se käsitteli lähes ikuisuusasi-
oiksi muodostuneita teemoja:

- 1) Mistä merkityksestä on maanmittaustoimi yleisessä elämässä ja mistä tarpeellisuudesta valtiotaloudessa, katsoen:
 - a) veronjaoitukseen,
 - b) rakennustekniikkiin, erittäinkin rautateitten rakentamiseen,
 - c) maa-omaisuuden varmemmaksi saattamiseen ja todellisen arvon nostamiseen,
 - d) kulttuurilakien laadintaan, ja
 - e) kaupunkien hoitotoimiin;
- 2) annetaanko maanmittausviralle se arvo ja tunnustus, kuin sille sen toiminnan tärkeyteen nähden kuuluisi; tai
- 3) mikä on syytä epätydyttävään vaarintoon (Beachtung) maanmittaustointa ja sen jäseniä kohtaan yleisesti; ja
- 4) mitä on tehtävä maanmittaustoimen merkityksen ja arvon kohottamiseksi ja maamittareille kuuluvan virka- ja yhteiskunta-arvon voittamiseksi.

Nimimerkki **I.M.** käsitteli komitean alamaista mietintöä: "Suomen karttalaitoksen tarkistamista varten". Jutussa kuvataan projektiota seuraavasti:

Yleiskartan kokoonpanossa on maa otaksuttu pallomaiseksi ja projektionitapana on käytetty maalipalloa leikkaavaa koonprojektionia, s. o. Suomenmaa on ensin kuvattu sellaisen koon pinnalle, jonka akselina on maan akseli ja joka ajatellaan leikkaavan maanpintaa pitkin paralleliympyröitä 61°15' ja 64°45' leveydellä. Sitten on kooni ajateltu levitetyksi tasapinnalle.

Suomen maanmittariyhdistyksen ensimmäinen kokous pidetään seuraavan kutsun mukaisesti: Kutsumus.

Suomen Maamittari-Yhdistyksen ensimmäiseen varsinaiseen kokoukseen, joka avataan Kaisaniemen ravintolassa Helsingissä 5 päivänä tulevaa Huhtikuuta kl. 11 e. pp., kutsutaan täten Herrat Maamittarit y. m. kunnioitettavat kansalaiset, jotka yhdistykseen kuuluvia asioita harrastavat.

Kokouksen asioita kerrotaan sitten peräti neljässä yhdistyksen vuoden 1893 julkaisussa. Käsiteltäviä asioita oli kymmenen:

1. Jos myönnetään, että yleisön tietämättömyys niistä säännöistä, jotka koskevat jakoa, jaonjärjestelyjä, tilusten lohkomisia ja maanerottamisia, matkaansaattaa suuria vaikeuksia ja rettelöitä ei ainoastaan maanomistajille itselle vaan myöskin maamittareille ja niille virastoille, joilla on sanottujen asiain kanssa

VUONNA 1893

- Venäjän tsaari Aleksanteri III (1881–1894) on Suomen suuriruhtinas.
- Toukokuun 5. päivänä 1893 tapahtuu New Yorkin pörssissä pörssiromahdus, musta maanantai.
- Suomen maanmittariyhdistyksen jäsenmäärä on 151 henkeä. Jäsenmaksu oli 1670 mk ja julkaisun maksu oli lisäksi 20 mk.

tekemistä, niin kysytään: mitä voisi yhdistys tehdä sanotun epäkohdan poistamiseksi?

2. Koska tunnettu on, että olosuhteet pohjoisimmissa osissa Oulun lääniä ja etenkin Lapinmaan kihlakunnassa suuresti eroavat oloista muualla maassamme, kysytään: ovatko määräykset armollisen Ohjesäännön 15 Toukokuuta 1848, 142 §:ssä soveltuvia luokitusta sekä manttaal- ja tilusalanmääräämistä varten sanotuilla paikkakunnilla ja eikö myöskin olisi luonnollista, että veronpanoehdotuksen kaava muutettaisiin nykyisen karttaselityksen mukaiseksi?
3. Onko lisämaiden myöntäminen kruununmaista lohkokunnille ja yksinäisille tiloille hyödyllinen? ja jos niin on, eikö olisi lähempiä määräyksiä annettava tällaisten maitten murtamisesta mahdollisesti syntyvien epäkohtien ehkäisemiseksi?
4. Eikö olisi suotava, että oppilaalle, jolla armollisen Julistuksen 9 Toukokuuta 1881, 74 §:län mukaan on oikeus päämiehen täydellä edesvastauksella toimittaa laillisessa järjestyksessä määrättyjen laillisen voiman saaneitten rajain pyykitystä, myöskin myönnettäisiin oikeus avata maanjakotoimituksissa ennen lohkojaossa pyykityttä näkyviä taloin piirirajoja?
5. Eikö Kuvernööri olisi vastaisessa lain säädännössä velvoitettava tarkemmin kuin tähän asti ottamaan selkoa haetun toimituksen mahdollisuudesta ennenkuin antaa määräyksen sellaiseen toimitukseen?
6. Olisiko syytä sellaiseen muutokseen voimassa olevan maanmittausohjesäännön 60 §:ssä

että viljelyksetkin uusissa palstoissa ovat osallisten vastaanotettavat heti paalutuksen jälkeen?

7. Missä tapauksissa olisi ennen vuotta 1848 toimitettu vanhempi välijako katsottava laillisesti sitovaksi vaikka kartat ja asiakirjat jossakin kohden ovat puutteellisia?
8. Eikö olisi syytä ainakin tärkeämissä mittauksissa luopua vittojen käyttämisestä ja niiden sijasta käyttää teräsnauhaa taikka mittariukuja (mittatankoja)?
9. Mikä on ollut syytä siihen, että niitä apurahoja, jotka armollisen Julistuksen mukaan 26 Maaliskuuta 1889 valtiovaroista suodaan joko etumaksuna tahi apuna jaoissa ulosmuuttaneille verrattain varsin harvoin on tullut käytetyksi?
10. Voidaanko laillista välijakoa missään tapauksessa toimittaa sellaisessa jakokunnassa, jossa isojako ei vielä ole laillisesti päätetty?

Kokouksen avasi yhdistyksen toimikunnan puheenjohtaja, hovineuvos **A. Wahlroos** mm. seuraavilla sanoilla:

Arvoisat läsnäolijat!

Tätä kokousta varten valitun toimikunnan puolesta on minulle suotu kunnia avata Suomen Maamittari-Yhdistyksen ensimmäisen varsinaisen kokouksen. Kuuluu ehkä oudolta, että sanon ensimmäisen kokouksen, koska yleisiä maamittarikokouksia jo on pidetty useampia; mutta erotus on siinä, että laillisesti oikeutettu Suomen Maamittari-Yhdistys vasta nyt pitää ensimmäisen kokouksensa. Jo ensimmäisessä yleisessä maamittarikokouksessa, joka pidettiin 1884, päätettiin, että maamittariyhdistys oli perustettava ja että sääntöehdotus oli tehtävä seuraavana vuonna pidettävässä kokouksessa tarkastettavaksi ja hyväksyttäväksi. Vaikka sittemmin 1885 ja 1887 pidettiin yleisiä maamittarikokouksia, jäi kuitenkin yhdistys perustamatta ja sille ehdotetut säännöt hyväksymättä, kunnes Hämeenlinnassa 1890 pidetty kokous lopullisesti päätti yhdistyksen perustettavaksi ja hyväksyi säännöt. Näin pitkälinen viivytys oli kenties tarpeellinenkin ja on ehkä ollut yhdistykselle hyödyksi. En luule kuitenkaan asiaa viivytetyn sen tähden, että olisi arveltu yhdistyksen perustamista lhan aikaiseksi, tai olisi tahdottu antaa sille kypsymisen aikaa. Päin vastoin" Luulen, että syy viivytykseen oli siinä, että ruvettiin epäilemään, ensiksi yhdistyksen tarpeellisuutta – koska muka ilman yhdistystäkin voitaisiin pitää yleisiä kokouksia, ja niissä keskustella maamittarikuntaa koskevia asioita – ja toiseksi epäiltiin, että yhdistys, kun ensimmäisen kokouksen synnyttämä innostus oli ennättänyt laimentua, ei enää saisi maamittarikunnan puolelta tarpeellista kannatusta.

Jürgen Grönfors

jurgen.gronfors@luukku.com